

Kopiën

DE WILDENBORCHER

FEBRUARI 2005

Van de redactie

Beste buurtgenoten. Het eerste nummer van de Wildenborcher in het jaar 2005 ligt weer voor u. We hopen dat u er weer net zo veel leesplezier aan zult beleven als aan de vorige Wildenborchers. In elk geval zal het niet liggen aan 'de greep': we hebben iemand bereid gevonden daarvoor een verhaal te schrijven waarmee we heel blij zijn. Het is een Wildenborcher die u waarschijnlijk allemaal wel kent, maar die zich niet zo heel vaak laat zien. Maar hij heeft een zeer boeiend en aangrijpend verhaal geschreven over een wel heel bijzondere ervaring. We zijn heel trots dat hij voor ons het een en ander op papier heeft willen zetten. Van de nieuwjaarsvisite geen verslag - wat moet je daar ook over schrijven - maar wel laat de Kapelcommissie weten wat er die avond aan vrije giften is binnengekomen. Zo wordt er ook vanuit de Wildenborch bijgedragen aan giro 555, voor de slachtoffers van de zeebeving in Azië. Ook daarop mogen we best trots zijn.

In deze Wildenborcher stellen zich maar liefst drie stellen aan u voor die pas in de Wildenborch zijn komen wonen, onder wie ook de (min of meer tijdelijke) bewoners van het Meistershuus. U kunt hierbij het een en ander te weten komen over wat nou precies anti-kraakbewoning is. Voor een verhaal voor de jeugd doken we eens diep de grond in, maar de informatie die we zo naar boven haalden is natuurlijk ook voor volwassenen alleszins de moeite waard. Henk Berenpas liet zich door Gea interviewen over zijn grote hobby, het houden van kippen. Wat komt er veel bij kijken als zo'n dier moet worden 'klaargemaakt' voor een tentoonstelling! De Kapelcommissie levert een aardig aantal nieuwtjes, waaronder een oproep. Ze wil meer activiteiten in de Kapel organiseren, maar dan wel door en voor Wildenborchers. Bij deze wordt u uitgedaagd zelf eens een leuke avond te verzorgen! Tenslotte zit in ieder mens een verhaal, roepen wij als redactie altijd.

Rest ons verder nog u te melden dat Merle Pardijs is gestopt met haar bijdragen voor de Wildenborcher. Ze kreeg het te druk met andere werkzaamheden, nu haar schoonvader Dik is overleden. Merle, bedankt voor je inzet en het meedenken tijdens de aanlooperperiode van de vernieuwde Wildenborcher. Gerrit gaat gelukkig wel door en blijft lid van de redactie.

Vriendelijke groet,

De redactie: Gerrit Pardijs, tel. 0575 556255; Gea van Dommelen, tel. 0575 556880 en Jenny Polman, tel. 0575 556583.

E-mail: dewildenborcher@12move.nl.

Schoonmaakrooster Kapel 2005

Februari: Stien Brinkerhof, Riek Vliem, Hermien Oplaat

Maart: Janny Sligman, Frieda te Lindert

April: Erika Scharrenberg, Kristie Holsbeeke, Diny Schoulen

Mei: Gerda Mennink, Gerda Lindenschot, Henny Zweverink

Juni: Jurry Klein Brinke, Dinie Staring

Juli: Katrien Kornegoor, Henriëtte Otten, Annie Kruisselbrink

Augustus: Hanny Ezerman, Tineke Apeldoorn, Annie Kornegoor

September: Jurry Klein Brinke, Dinie Staring

Oktober: Gerry Kistemaker, Diny van Ark, Annie Schröer

November: Jenny Gremmer, Gerda Bijenhof, Jannie Reintjes

December: Janny Sligman, Frieda te Lindert

Omdat sponzen en zemen in de Kapel blijkbaar pootjes krijgen, het verzoek om deze zelf even mee te nemen wanneer je gaat schoonmaken.

=====

Consumpties tijdens nieuwjaarsvisite gratis

Vijfhonderd euro voor slachtoffers van de zeebeving in Azië

Op Tweede Kerstdag werd de wereld opgeschrikt door de berichtgeving over de zeebeving in Azië. Toen de eerste beelden op televisie verschenen en het steeds duidelijker werd dat dit een ramp was van ongekennde omvang, was iedereen geschokt en leefden we mee met al die ontheemden.

De dagen erna werd het nieuws aldoor triester: meer doden, meer vermisten, meer daklozen, meer schade, alles werd steeds weer meer en meer.

Juist op de dag dat in Nederland een grootscheepse inzamelingsactie werd gehouden, donderdag 6 januari, hielden wij 's avonds in de Kapel de nieuwjaarsvisite. We wilden als Kapelcommissie niet óók gaan collecteren, omdat we dachten dat iedereen vast al wel zijn of haar steentje had bijgedragen op giro 555. Daarom werd besloten deze avond de consumpties gratis aan te bieden en iedereen te vragen in plaats van het betalen van de drankjes, dit geld te deponeren in een mandje dat op tafel was neergezet.

De opbrengst was **€ 496,50 en is afgerond op 500 euro**. Een heel mooi resultaat.

Dit bedrag is op 7 januari gestort op giro 555 van de gezamenlijke hulporganisaties.

Namens al die mensen die onze hulp zo hard nodig hebben: Hartelijk dank!

Reinier Klein Brinke.

Hoe de midwinterwandeling op 12 december is verlopen

Het weer viel alleszins mee en dat was al de helft van het succes. Ditmaal voerde de tocht door het Bosket en daarna langs de Veengoot weer terug naar de oprit van het kasteel, alwaar de nieuwe lantaarnpalen bewonderd konden worden.

Vervolgens wezen de pijlen richting het Grootte Veld. Na de midwinterhoornblazers bij het kasteel (een prachtplek!) namen de blazers bij de waterput van Meulenbrugge het over. Een eindje na het oversteken van de Vordense Binnenweg werd de dorstige wandelaars glühwein aangeboden, en konden deze kiezen voor de lange of de korte route, respectievelijk dertien of zes kilometer lang. De lange wandeling ging om de golfbaan heen en vervolgens richting erwtensoep aan de rand van de Bronsbergen, de korte ging via dit mooie stukje natuurgebied naar de hartige versnapering. Evenals bij de glühwein zetten ook hier de blazers hun beste beentje voor. Eenieder was laaiend enthousiast over de smaak van de soep. Gelukkig maar, anders hadden de koks een groot probleem gehad.

Terug bij de Kapel werd door velen nog het een en ander genuttigd.

Er waren dit jaar 464 betalende bezoekers. Daar zijn we als organisatoren zeer tevreden over en we kijken dan ook terug op een geslaagde midwinterwandeling 2004.

De kapelcommissie nodigt u allen uit om de tweede zondag van december dit jaar weer van de partij te zijn.

De Kapelcommissie

=====

Even voorstellen (1).....

Mijn naam is Marja Langwerden. Ik ben op 17 oktober 1968 in Zutphen geboren en heb mijn hele leven daar gewoond. Ik heb daar de lagere school, en de LEAO (lager economisch administratief onderwijs, red.) en KMBO (kort middelbaar beroeps onderwijs, red.) doorlopen. In juni 1999 heb ik Bert ontmoet, en sinds september 2000 woon ik samen met hem op de Nijlandweg 3.

In Zutphen woonde ik naast de baas van Bert, en ik zag hem dus regelmatig. Van het één kwam het ander en wij hadden al gauw plannen om een huis te gaan bouwen op de Nijlandweg. Na een jaar in een stacaravan gewoond te hebben en na veel en heel hard werken, was ons huis klaar en konden we dat uiteindelijk in oktober 2001 inwijden. In die periode ben ik zwanger geworden, en op 4 februari 2002 is ons dochtertje Myrthe geboren. Zij zit inmiddels op de crèche De Klimboom in Vorden en als het weer lammetjestijd is, dan komen de kinderen altijd even een aantal uurtjes kijken naar al het jonge spul dat we dan weer volop hebben. Soms zeggen onze vrienden en kennissen: 'Het is net een kleine kinderboerderij bij jullie.' Want we hebben ook nog een hond, twee melkgeiten, vier dwerggeiten, twee knobbelganzen, krielkippen, konijnen, eenden, schapen, drie pony's, een kat en een paar cavia's en wat vissen.

Wanneer Myrthe naar de crèche is, ben ik werkzaam als telefoniste /receptioniste bij een papiergroothandel, en dat doe ik nu al 18 jaar. Na de geboorte van Myrthe ben ik minder gaan werken, ik werk nu twee en een halve dag in plaats van vijf dagen per week.

Ik heb het ontzettend naar mijn zin in de Wildenborch, hoewel Zutphen me ook nog trekt. Mijn wens om ooit buitenaf te wonen is uitgekomen, en ik heb het hier prima naar mijn zin met de ruimte, de tuin en een heleboel beesten om ons heen. Ik hoop dat er nog vele fijne jaren zullen volgen samen met Bert, Myrthe, en natuurlijk de nieuwe baby die we in juni verwachten. En dat we kunnen genieten van het wonen op de Wildenborch.

Marja Langwerden, Nijlandweg 3.

Even voorstellen (2).....

Hallo! Ik heb begrepen dat 'men' binnen de Wildenborch wel geïnteresseerd is in het verhaal van de antikraak-bewoning van het Meistershuus aan de Wildenborchseweg 28. Bij deze dan!

Mijn naam is Sacha Leenders. Ik woon sinds maart 2004 in dit mooie huis met mijn twee honden en poes (zij verstoppt zich binnen!). Ik ben in oktober 2003 teruggekeerd uit de Verenigde Staten, na een verblijf van bijna tien jaar in Californië en Montana. Ik had heimwee en wilde na al die tijd toch wel graag weer naar huis, ook omdat ik hier familie en vrienden heb.

Ik kwam in deze regio terecht doordat ik aan de slag kon bij bistro de Rotonde in Vorden (da's weer een heel ander verhaal, hoe ik daar terecht kwam) en mijn ouders vonden een tijdelijk onderkomen voor me op Ruighenrode. Vanuit het chalet in dit park kwam ik via Thoma makelaars terecht in een huis in Lochem, ook weer tijdelijk. Het bleek al vrij snel dat het vinden van woonruimte een probleem was: ik stond natuurlijk nergens ingeschreven en had geen urgentiepunten of rechten. Het is vrijwel een dagtaak om achter alle makelaars en woningbouwverenigingen aan te zitten en maar te blijven bellen en vragen!

Vanuit Thoma vroegen ze me in februari of ik geïnteresseerd was in 'anti-kraak'bewoning. Ik had er nog nooit van gehoord, maar reed al wel dagelijks langs het huis op nr. 28 en had al vaak gedacht: 'Daar zou ik nou best op willen passen, wat een mooie plek om te wonen, en wat een heerlijke tuin voor de honden'. Bleek het dus om dat huis te gaan....

Nadat ik Marga en Simon had ontmoet en we een en ander hadden doorgesproken, trok ik er twee weken later in. Ik zorg er nu dus voor dat het huis bewoond is, en dat alles wordt bijgehouden. Wanneer er bezichtigingen zijn belt Thoma me op, een paar dagen van tevoren, zodat ik er voor kan zorgen dat het schoon en opgeruimd is, en dat ik de honden in de auto laat zodat de bezichtiging in alle rust kan plaatsvinden.

Verder staan natuurlijk de elektriciteit en telefoon en dergelijke zo op mijn naam, en hebben we een contract met elkaar. Zodra het huis verkocht is heb ik in principe een maand om een ander huis te vinden. Eigenlijk ben ik dus al die tijd gewoon doorgegaan met zoeken naar een ander huis, maar het is heel fijn dat de druk een beetje van de ketel is en ik ook mijn inschrijfperiodes kan opbouwen, zodat mijn kansen toenemen.

Inmiddels was ook mijn man uit Amerika overgekomen. Hij had al die tijd zijn baan aangehouden en zorgde voor ons huis in Amerika. Toen bleek dat ik een leuke baan had en een fijne plek om te wonen (al was het dan tijdelijk), is hij gekomen en kon hij ook aan de slag bij De Rotonde, in de keuken. Dat was natuurlijk wel geweldig, en ik probeer hem er elke dag nog van te overtuigen dat het niet normaal is voor Nederland, om zo mooi en ruim te wonen. Hij is nu druk bezig met Nederlandse lessen in Zutphen, en samen hebben we in december in Zutphen een koffie- en theespecialzaak geopend, 'Kaldi koffie en thee', waar we naast heel lekkere koffie ook veel assecoires en espresso-machines verkopen. We richten onze zoektocht nu dus wat meer op Zutphen en omgeving, maar elke dag die ik in dit huis woon is een heerlijke dag. Ik geniet van het wandelen in de bossen met de honden en heb het nu door de zaak iets te druk, maar fietsen in de omgeving en sporten in Lochem hoorden tot de wekelijkse routine.

Misschien kan ik deze weg gebruiken om iedereen die dit leest te vragen ons in gedachten te houden? Mocht u een huis weten of een tip voor ons hebben, dan horen we dat heel graag. Ik hoop voor Marga en Simon dat dit huis snel verkocht wordt, maar tot die tijd ben ik heel blij met dit mooie plekje en de leuke burens.

Hopelijk beantwoordt dit een beetje alle vragen. Zo niet: bel gerust!

En kom ook eens langs in onze zaak aan de Sprongstraat 15 in Zutphen, naast de 'oude' Bakker Bart!

Sacha Leenders en Mark McKay
Wildenborchseweg 28, tel. 0575 556338.

Een greep uit het leven van een Wildenborcher

Vandaag: Bart Gremmer (1986)

Door de redactie van de Wildenborcher ben ik gevraagd een verslag te maken van mijn reis naar Amerika. Ik maakte die reis in december naar het ruimtevaartcentrum NASA, in Florida, verzorgd door de stichting Doe een Wens. Ik ben Bart Gremmer. Ik woon deels bij mijn moeder in Warnsveld en deels bij mijn vader, Theo Gremmer, en mijn stiefmoeder, Jenny Nijsink, aan de Wildenborchseweg 30.

De stichting Doe een Wens vervult wensen van kinderen tussen de zes en achttien jaar met een levensbedreigende ziekte. Ik heb de ziekte van Duchenne, een spierziekte. Mijn wens kon nog net gerealiseerd worden, omdat ik 18 jaar ben. Ik wilde heel graag naar de NASA, omdat het mij geweldig leek om in een gewichtloze situatie te zweven. Helaas kon die wens niet gerealiseerd worden, omdat alleen astronauten de mogelijkheid krijgen dat te doen.

Wat wel mogelijk was, was een bezoek aan de NASA, een lunch met een astronaut, een brief schrijven naar de hoogste baas van de NASA, Sean O'Keefe, en nóg een heel aantal dingen. Natuurlijk mocht ik vliegen. Dat kan ik normaal niet, omdat ik niet met een elektrische rolstoel in het vliegtuig mag.

Op 6 december 2004 was het zover. Wat een feest om uitgezwaaid te worden door zoveel mensen! Er werd zelfs nog een lied gezongen. We moesten snel de bus in (twee vrijwilligers brachten ons naar Schiphol) en nu bleek toch wel dat je al gauw een heleboel mee moet nemen. Zoals een groot matras, een extra rolstoel, twee beademingsapparaten, twee opladers, een tillift en dan nog de nodige koffers en handbagage. De bus was nu toch wel heel vol.

Na een goede reis kwamen we op Schiphol aan, waar weer een andere vrijwilliger van de stichting Doe een Wens ons opwachtte. Het duurde een hele tijd voordat de bagage ingecheckt was en het tillen naar de stretcher was een hele toer, maar het lukte.

Het was nog wel een hele toestand om mij op de brancard in 't vliegtuig te krijgen, maar met de goede hulp van de Martinair-bemanning is het mijn ouders gelukt. Het matras was iets te breed voor de brancard, maar hij werd goed vast gesnoerd. Gelukkig kon ik heerlijk op mijn eigen matras liggen.

Onderweg werd ik prima verzorgd. De bemanning kwam regelmatig een praatje maken en vroeg hoe het met me ging. Halverwege de reis hebben ze me nog gedraaid, zodat ik ook een film kon kijken. (Ik lag namelijk met mijn gezicht richting de staart van het vliegtuig.)

De captain had een kaart voor mij, met de vluchtroute erop getekend.

We kwamen 's avonds aan in Orlando. Omdat er geen hulp klaar stond voor ons, heeft het cabinepersoneel van Martinair ons geholpen met de bagage. De controle was vreselijk streng: vingerafdrukken, alle spullen laten scannen.

Mijn rolstoel bleek niet meer helemaal heel te zijn. Dingen waren verboden, niet alle functies deden het meer.

Vrijwilligers van Make a Wish (de zusterorganisatie van de Stichting Doe een Wens in Amerika) stonden in de centrale hal ons op te wachten. Ze hielpen ons met het regelen van een auto. We konden niet in één auto en er kwam een taxi om mijn moeder en Jenny mee te nemen. Ons hotel zag er prima uit. Onze kamers ook. Ruim en goed.

De stichting Doe een Wens had de eerste week voor ons alles al geregeld, de tweede week konden we zelf een keuze maken wat we wilden gaan doen.

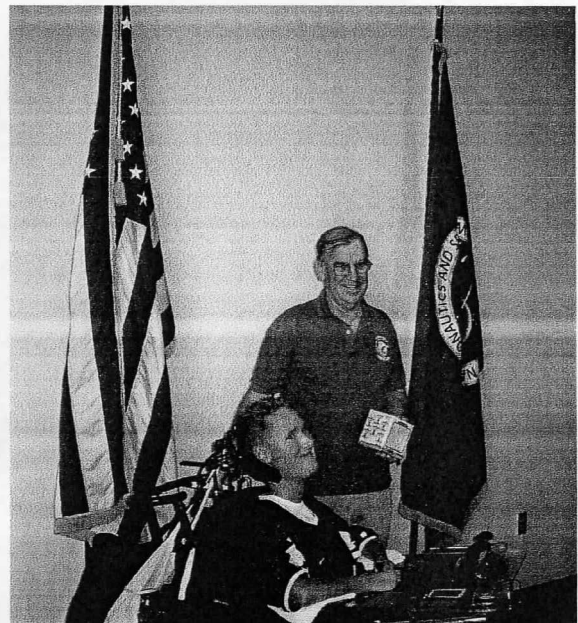
De eerste dag een bezoek aan Disneyworld, ik koos voor Epcot. Dat is een van de vier themaparken van Disneyworld. We maakten een soort ontdekkingsreis langs alle uitvindingen. In een gebouw kon je allerlei lekkere drankjes uitproberen die Coca Cola ooit had geproduceerd.

Om de grote vijver hadden ze verschillende landen nagemaakt. Heel echt.

We genoten van Parijs, Japan, China, de Verenigde Staten, Mexico, Groot Brittannië, Noorwegen en Duitsland. Ook Canada nog. Hier zagen we een 360° film. We stonden in een ronde zaal en de film was op de hele muur rondom ons te zien. We stonden eigenlijk precies midden in de film. Bij Imagination gingen we op reis langs de zintuigen.

We zagen ook nog een driedimensionale film. (Dan nog al die kerstversieringen, heel veel, en zo veel liedjes die je de hele dag hoorde.)

De volgende dag naar de NASA. Een hartelijk welkom door iemand van dit ruimtevaartcentrum. Na strenge controles door het park gelopen. Raketten gezien en toen naar de plek voor de lunch. Ik was erg onder de indruk van John Fabian, een voormalig astronaut. Hij noemde mij speciaal bij binnenkomst en ik kreeg een embleem van hem, van zijn eerste vlucht. Hier kreeg ik ook de brief van Sean O'Keefe met de antwoorden op de vragen die ik van tevoren had opgestuurd. En nog een tas met cadeautjes.

De lunch was perfect, Fabian vertelde ondertussen. Ik had nog een Hollandse molen voor hem als cadeautje, daarna kwam ik op de foto met hem.

Toen weer het park op. Memorial, Lancerings Controle Centrum, de shuttle van binnen bekeken. Nog een film gezien. Natuurlijk nog naar de winkel, waar we souvenirs hebben gekocht. Onze begeleidster was geweldig. We kregen meteen de uitnodiging om bij de lancering van de Delta 4 te zijn. Dit is de zwaarste raket ter wereld die de lucht in zou gaan.

Na deze indrukwekkende dag, tijd voor een dagje rust. De dag daarna naar de Florida Mall geweest, omdat het regende. Het was daar overdekt.

De volgende dag weer naar de NASA: de bustour en de lancering op het programma. Net toen we in de bus stapten voor de tour, hoorden we dat de lancering niet doorging. De bustour wel. We zaten alleen in de bus. De chauffeur vertelde ons alles. We zagen de VAB (het gebouw waarin de shuttle staand wordt bevestigd aan de brandstoftanks), de crawler (het geval waarop de shuttle staand wordt vervoerd vanaf het grote gebouw naar het lanceerplatform) en in de verte de lanceerplatforms. Ook zagen we het gebouw met de Apollo- raket. Indrukwekkend!

Tina, onze begeleidster, heeft ons meegenomen naar de Oceaan bij Cocoa Beach. We zagen de schade van de orkanen die vorig jaar over Florida trokken.

Na deze dag een bezoek aan Seaworld, omdat de lancering weer niet doorging. Een heel groot park. Het eerste stuk leek net een dierentuin. De dolfijnenshow was gesloten in verband met onderhoud aan het gebouw. Bij het theater was een voorstelling van honden, katten, duiven, een varken en een stinkdier. Dan naar het onderwater panorama. Op weg naar de orka's. Prachtige show. In de zon, uit de wind een plekje gevonden voor de lunch. Toen naar de haaien, we moesten door een glazen poort. Dan weer van de pinguïns, naar de zeeleeuwen, langs het tropisch rif, de mooiste vissen gezien. Een mooie dag.

In de tweede week hebben we nog de International Drive bezocht: Wonderworks, Ripley's believe it or not. (museum, soort rariteiten kabinet.) Nog een keer Disney world: Animal Kingdom. We hebben hier een schitterende safari gemaakt. De bus was aangepast. Voorin was een plekje voor rolstoelen. De chauffeur reed heel voorzichtig door alle kuilen en gaten en modderpoelen, zodat ik heel weinig last zou hebben van mijn rug.

We bezochten ook het mooie park Wekiwa Springs State Park, met als afsluiting van de tweede week nog een bezoek aan de Atlantische Oceaan, bij Melbourne.

Bij Wekiwa en bij Melbourne waren houten vlonders aangelegd, hierop kon ik prima met mijn rolstoel rijden. In het park kon ik zo ook over het moerassige gedeelte rijden. Nog niet eerder meegemaakt. Bij Melbourne kon ik op die manier langs het strand rijden. Het strand was niet breed, dus de oceaan dichtbij.

In het begin was de temperatuur meer dan 30° C. Daarna werd het kouder. Er kwam zelfs een heus koufront voorbij. Toen we weggingen was het maar 6° C. Helaas, de laatste dag alweer. (En elke dag werd de lancering uitgesteld...) Alles weer ingepakt, om half vijf opgehaald.

Op tijd bij het vliegveld. Na veel gesjouw, getrek en gezocht, weer bij de slurf van het vliegtuig aangekomen. Nu weer getild en op mijn stretcher gelegd. De vlucht was met veel turbulentie, we hobbelde flink.

Na negen uur (een uur wachten en acht uur vliegen) kwamen we 's middags weer in Nederland aan. De vrijwilligers van de Doe een Wens stonden al weer klaar bij de slurf van het vliegtuig. Gelukkig was alles goed gegaan, behalve met mijn rolstoel. Die deed opeens niets meer. Dat werd dus duwen. Ik werd verwelkomd door één van mijn vrienden en zijn familie op Schiphol. Samen wat gedronken en toen weer naar huis.

We werden op beide plekken hartverwarmend onthaald. De huizen waren versierd. Er was zelfs een echte boog voor me gemaakt door de burens, met een grote plaat erboven met raketten erop getekend. Er hingen vlaggen, slingers en binnen stonden typisch Amerikaanse snuisterijen. Iedereen was blij ons te zien. Wij waren weer blij om thuis te zijn. Er werd champagne geserveerd. Ik kreeg nog een mooie taart met een spaceshuttle erop. Toen iedereen weer naar huis was gegaan hebben we samen nog lekker gegeten. Daarna konden we weer heerlijk in ons eigen bed slapen. De reis was indrukwekkend. Ik heb zoveel herinneringen. Mooie foto's en ook film. Vijftien dagen ben ik weggeweest, maar het leek veel langer.

PS: Waren we net thuis, die dinsdag, en toen hoorden we op het nieuws dat de lancering van de Delta 4 had plaatsgevonden. Heb ik helaas niet gezien.

Bart Gremmer

Uitvoering Toneelvereniging T.A.O. Wildenborch.

Er wordt druk gerepeteerd in de Kapel voor de uitvoering van de toneelvereniging. Deze wordt gehouden op vrijdag 8 en zaterdag 9 april aanstaande in de Kapel. Noteert u de data alvast in uw agenda? Want dit mag u natuurlijk niet missen

We spelen *Parel en Moer*, handelaren in antiek en curiosa, geschreven door J.H. Derene. Een prachtig plattelandsblijspel in vier bedrijven.

Het stuk gaat onder andere over Adriaan Parel en Jacob van der Moer. Ze runnen samen een bedrijfje in antiek, curiosa en aanverwante artikelen. Op hun erf is het een grote bende en er is van alles te vinden. Er doen zich veel komische situaties voor die garant staan voor een avondje lachen.

Aanvang beide avonden acht uur, de zaal is open vanaf half acht. De schrijver van het stuk heeft laten weten zeer geïnteresseerd te zijn in de wijze waarop wij zijn stuk tot uitvoering gaan brengen. Het is dan ook niet ondenkbaar dat hij één van de avonden als toeschouwer in de zaal zal zitten. Voor ons een extra stimulans om alles uit het stuk te halen wat er in zit.

We zien u allen graag op 8 of 9 april in de Kapel.

Uitvoering Toneelvereniging T.A.O. Wildenborch

Er wordt druk gerepeteerd in de Kapel voor de uitvoering van de toneelvereniging.

Deze wordt gehouden op **vrijdag 8 en zaterdag 9 april aanstaande** in de Kapel.

Noteert u de data alvast in uw agenda? Want dit mag u natuurlijk niet missen

We spelen **Parel en Moer, handelaren in antiek en curiosa**, geschreven door J.H. Derene. Een prachtig plattelandsblijspel in vier bedrijven.

Het stuk gaat onder andere over Adriaan Parel en Jacob van der Moer. Ze runnen samen een bedrijfje in antiek, curiosa en aanverwante artikelen. Op hun erf is het een grote bende en er is van alles te vinden. Er doen zich veel komische situaties voor die garant staan voor een avondje lachen.

Aanvang beide avonden achtuur, de zaal is open vanaf halfacht.

De schrijver van het stuk heeft laten weten zeer geïnteresseerd te zijn in de wijze waarop wij zijn stuk tot uitvoering gaan brengen. Het is dan ook niet ondenkbaar dat hij één van de avonden als toeschouwer in de zaal zal zitten. Voor ons een extra stimulans om alles uit het stuk te halen wat er in zit.

We zien u allen graag op 8 of 9 april in de Kapel.

Even voorstellen (3).....

Wie wonen er toch op de Nijkamp?

In dat grote huis wonen maar twee mensen: Willem en Ingrid Beens.

Willem had een droom! 'Als ik met pensioen ben dan wil ik buiten wonen, met een groot stuk grond en veel vrijheid, het liefst in Frankrijk!' Maar dat wilde ik niet. Met vier kinderen en aanhang en zes kleinkinderen wil je toch een beetje in de buurt blijven. Dus gingen we op zoek en struinden de mooiste delen van Nederland af.

Toen vonden we het huis aan de Galgengoorweg, het huis van Toon Leunk. Ik dacht nog dat het niet zo'n vaart zou lopen en had nog enige aarzeling. Je laat natuurlijk heel wat achter. Maar de boerderij werd toch gekocht. Dat is alweer anderhalf jaar geleden. Toen begon het plannen maken en nadat de vergunningen er waren, konden we met de bouw beginnen. Van het oude huis is van binnen niet veel overgebleven, er is eigenlijk een nieuw huis in het oude jasje gebouwd. Sinds eind november wonen we hier definitief. Dat is wel een verademing na de zorg voor drie huizen: Mierlo, Ruighenrode en de Nijkamp.

Ons vorige huis stond in Mierlo, vlakbij Eindhoven. Willem werkte daar in het Catharina Ziekenhuis als klinisch fysicus. Dat is een nieuw specialisme, hij had de kwaliteitszorg voor de medische techniek. Ik heb in het onderwijs gewerkt. Eerst op een basisschool, later bij het middelbaar onderwijs. Daar gaf ik Nederlands. Nog later ben ik omgeschoold en meer op het kunstzinnige vlak bezig geweest. Ik ben ook een enthousiast genealoog en heb inmiddels de geschiedenis van de boerderij uitgezocht.

We zijn allebei tuingekken en gaan de tuin - voor zover dat mogelijk is - zelf aanleggen. Verder genieten we ontzettend van onze kleinkinderen. Elke vakantie komen er wel een paar logeren. Ik heb er geen spijt van dat ik me heb laten overhalen hier te gaan wonen. De mensen zijn erg aardig, en we hebben het gevoel dat we op één van de mooiste plekjes van Nederland wonen. Wie benieuwd is naar ons en onze boerderij, is van harte welkom!

Willem en Ingrid Beens,
Galgengoorweg 15a.

Spannende verhalen over het werken op zee

In samenwerking met de Kapelcommissie vertelt Ben Godtschalk, van de Kapelweg, **woensdag 2 maart** over de offshore-industrie. Zijn voordracht draagt de titel 'Onbekend, ongekend'. In een avondvullend programma vertelt hij uitgebreid over zijn werk op zee. Dat er op de oceanen veel gebeurt weten we van spectaculaire beelden in de media van bijvoorbeeld het REM-eiland, de Brent Spar, het lichten van de Russische onderzeeër Koersk of het werk op olieplatforms.

Godtschalk is 25 jaar gezagvoerder geweest op constructieschepen van klein (met een hefvermogen van 650 ton) tot immens groot (14.000 ton). Hierdoor is hij nauw betrokken geweest bij het bouwen, installeren en slopen van zowel kleine als heel grote olie- en gasplatforms over de gehele wereld.

Hij vertelt over het werken in ondiep en in heel erg diep water en over het leven op zo'n schip, met vaak wel 750 man aan boord. Hoe gaat het bij storm, is er altijd voldoende te eten, kunnen mensen van diverse nationaliteiten zich samen vermaken of is er geen vrije tijd. Al deze vragen komen bij de lezing aan bod. Met plaatjes wordt het verhaal verlevendigd. Het belooft een zeer interessante avond te worden.

De toegang bedraagt drie euro per persoon. De lezing begint om acht uur, de deuren van de Kapel gaan om half acht open.

Voor de jeugd van de Wildenborch (en iedereen die zich jong voelt)

Een eenzame mijnwerker

Omdat een groot aantal weilanden in onze buurtschap in deze tijd van het jaar zwart ziet van de molshopen, deze keer iets over DE MOL. Het dier is - en dat weten jullie natuurlijk allemaal - een geweldig goede graver. In een gebied waar ze zich ongestoord kunnen ontwikkelen, hebben de mollen elk een afzonderlijk deel van een groter gangenstelsel in gebruik. Buiten de periode dat er jongen zijn, leven ze hier alleen. Er is een stelsel van oppervlakkige gangen, ook wel jaaggangen of ritten genoemd, en een stelsel van diepere gangen. Bij de oppervlakkige gangen wordt de grond meestal wat omhoog gedrukt, bij de diepere gangen wordt de grond omhoog gewerkt. Zo ontstaan de molshopen waar iedereen met een tuin of een weiland zo'n hekel aan heeft. Maar laten we ook eens kijken naar de eigen-aardigheden van dit wel heel bijzondere diertje.

De mol leeft in een territorium (een eigen gebied) van zo'n 400 vierkante meter. De gangen en holttes waar voedselvoorraden worden aangelegd, waar wordt geslapen en waar het nest wordt gemaakt, hebben een lengte van om en nabij de 150 meter.

De mol is niet 24 uur per dag actief. Meestal is hij drie keer per dag vier uur achter elkaar in de weer. Hij draaft dan door zijn vier tot vijf centimeter brede gangen om aan voedsel te komen. Dat voedsel bestaat voor het overgrote deel uit wormen, maar daarnaast eet hij ook insectenlarven en -poppen (engerlingen en emelten), slakken, en soms zelfs een jonge muis of een kikker. Dagelijks verorbert hij de helft van zijn gewicht aan voedsel, wat neerkomt op ongeveer honderd wormen. Om te zorgen dat ze niet wegkruipen, bijt de mol een worm de kop af. Hij sterft van de honger als hij enkele uren niets te eten krijgt.

De mol is helemaal op dat ondergrondse leven ingesteld. Zijn lichaam is bijna helemaal cilindrisch, zijn lichaamslengte varieert van 125 tot 165 millimeter, inclusief zijn 2,5 centimeter lange staart. Zijn voorpoten zijn enorme kolenschoppen, de naar buiten gedraaide hand is verbreed met een extra vinger. Hij graaft er zelfs zo vlug mee, dat we, als we hem willen bijhouden, flink moeten doorstappen. Ondergronds beweegt hij zich voort met een snelheid van zo'n zeven kilometer per uur, zowel voor- als achteruit. Bovengronds is dit circa vijf kilometer per uur. Per uur kan een mol een gang graven van 12 tot 15 meter lengte.

De vacht van een mol is zeer speciaal. Op elke vierkante millimeter staan 200 haren, daar dringt geen zand of stof in door, en ook geen vocht of kou. De haren hebben ook geen bepaalde groeirichting. De vacht van een mol heeft daarom geen vleug. Dat is wel makkelijk als je zowel voor- als achteruit door je gangen rent. De vacht is zwart van kleur, op de buik grijs. Regelmatig worden er ook witte (albino) mollen gevonden, en in België, in augustus 2001, zelfs een keer een oranje. Vooralsnog noemen geleerden dit 'een speling van de natuur', een verklaring hebben ze er niet voor kunnen geven. Die velletjes waren in het verleden trouwens veel geld waard. Voor sommige mensen was het vangen van mollen een leuke bijverdienste, die vaak ook broodnodig was in een tijd dat er nog geen vorstverlet of ww-uitkeringen bestonden.

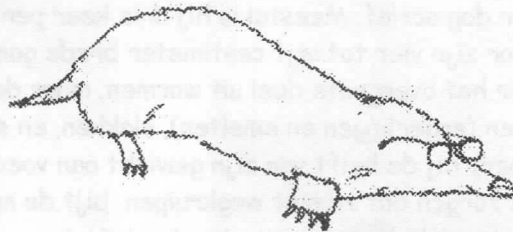
De mol heeft twee minuscule ogen, zo groot als een speldenknop, maar geen oren. 'Horen' doet hij met zijn tast- en snorharen, die ingeplant staan boven de spitse snuit. Alleen de vier poten zijn aan de onderkant niet behaard. Mollen hebben een goed ontwikkelde tastzin en een orgaan om veranderingen in temperatuur en vocht waar te nemen. Reuk en gehoor zijn matig, het zicht is slecht.

De mol duldt geen gezelschap van familieleden. Een keer in het jaar mag een mannetje in het leefgebied van een vrouwtje komen om met haar te paren. Als dat gebeurd is moet hij snel wegwezen, anders kan het slecht met hem aflopen. Mannetjes schuwen in hun zoektocht naar een vrouwtje water niet: ze kunnen goed zwemmen. De paring is meestal in maart, april. Na een dracht van vier tot vijf weken worden twee tot zeven jongen geboren. Deze zijn blind en naakt.

Ze wegen 3,5 gram, met een lengte van 3,5 centimeter. Drie weken later (!) zijn ze gegroeid tot bijna volwassen lengte en is de vacht ontwikkeld. De jongen worden vier tot vijf weken gezoogd, en blijven daarna nog twee tot drie weken bij elkaar in het gangenstelsel van de moeder. Eind juni worden de jongen gedwongen een eigen territorium te zoeken. In die tijd sneuvelen dan ook de meeste mollen, door toedoen van roofvogels, katten, reigers en het verkeer. Andere vijanden zijn valk, uil, buizerd, vos, bunzing en wezel. En natuurlijk de mens. Ondergronds heeft de mol maar een vijand: zijn soortgenoten. Het eigen territorium wordt fel verdedigd tegen andere voedselzoekende mollen. Vijanden van de mol zijn trouwens ook extreme droogte en wateroverlast. Een mol wordt gemiddeld drie jaar oud.

Nu, in februari, maart, zie je veel molshopen in de weilanden. Dat is niet zo verwonderlijk. Er zitten nu niet zo veel insecten in de grond. De mol moet dus erg veel gangen graven om aan voldoende voedsel te komen. Als hij die gangen graaft, moet hij de grond ergens laten en dus duwt hij die met zijn neus naar boven. Zo ontstaan de molshopen.

Maar die actieve periode duurt nooit zo heel lang. Over een paar maanden is er weer genoeg voedsel voor de mol en dan kun je de hopen weer vlak harken. Zand erover, dus.

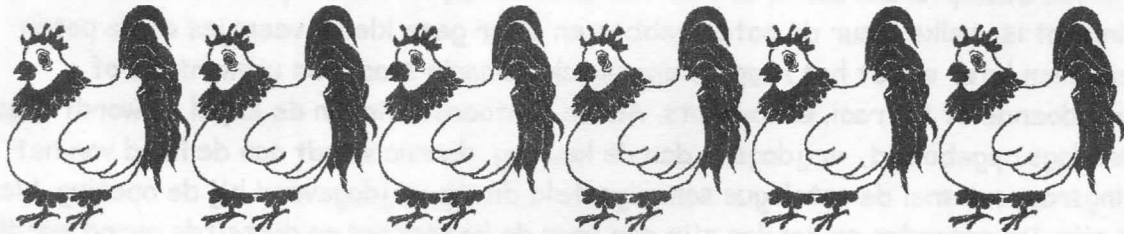
Tenslotte nog wat tips om mollen te verjagen.

- Steek een ijzeren paal in een rit. Klop daar regelmatig op. Ook kun je aan zo'n paal een metalen plaatje bevestigen dat er door de wind tegenaan wordt geblazen. Dan hoeft je zelf niet meer te kloppen.
- Graaf een fles waaruit de bodem is verwijderd in de mollenang. De open fles brengt een fluittoon voort waar mollen niet van houden.
- Strooi uien of knoflooksnippers in de gangen, of leg er een doek in die vochtig is gemaakt met terpentijn, ammonia of petroleum. (Let wel: bij gebruik van petroleum zal er enige tijd geen gras of iets anders meer willen groeien).
- Stop mottenballen in de rit en maak die daarna weer dicht.
- Koop een muziekkkaart en haal daar de module uit. Doe die in een plastic buisje en stop dat in een mollenang. De muziek wordt door de gangen verspreid, omdat die als spreekbuis fungeren.
- Plant keizerskronen (*fritillaria imperialis*). Dit is een plant uit de leliëfamilie. De bloembollen verspreiden een geur waar mollen niet van houden. Plant zo'n groepje om de acht meter.
- Plant kruisbladwolfsmelk (*euphorbia lathyris*). Dit is een kruidachtige, tweejarige plant. Mollen zouden niet houden van de geur van de wortels. Aangeraden wordt zes tot tien planten per hectare te planten. Let wel: de plant is giftig.
- Graaf rondom je tuin volièregaas in, veertig centimeter diep, en laat dit bovengronds tien centimeter uitsteken. Zo kan de mol er ook niet overheen.

Let wel: de eerste vijf genoemde methoden werken slechts tijdelijk. De laatste drie genoemde methodes zijn effectiever.

Hobby's in de Wildenborch(er)

Zoals in de vorige Wildenborcher al stond geschreven, komt er nu een verhaal over de hobby van Henk Berenpas. **Kippen.**

Deze passie, want zo zou je het beter kunnen noemen, begon al in zijn jeugd, in 1953, toen zijn vader kippen begon te houden. Zelfs toen Henk in dienst moest zijn de kippen gebleven. Ze werden toen door zijn vader en moeder verzorgd.

Henk heeft niet alleen belangstelling voor de kip zelf, maar heeft ook zijn steentje bijgedragen wat de bestuurlijke kant betreft. In 1998 was Henk 25 jaar bij PEKLO, de Pluimvee- en Konijnenfokvereniging Lochem en Omstreken. Maar ook heeft hij aan de wieg gestaan van de heroprlichting van de PKV(orden), waarvan hij vijftien jaar voorzitter is geweest. Nu heeft hij geen bestuurlijke functies meer, maar geeft nog regelmatig deskundig advies.

Toen Henk in 1972 met Ans Arfman uit Vorden trouwde, heeft hij er voor gezorgd dat zij ook belangstelling kreeg voor 'de kip'. Ze heeft nu zelf vijf zwarte Wyandotte kippen in de verzorging, één haan en vier hennen. De Wyandotte is een Amerikaans ras, maar dan vooral de Columbia: dat is Henk z'n favoriete kip. Je hebt grote en dwergkippen en er zijn wel zeventien kleurslagen mogelijk. Zelf heeft hij zes kleurslagen in zijn bezit. En gemiddeld heeft hij altijd wel tussen de dertig en veertig kippen gehad. Henk heeft als enige in Nederland, en misschien wel in Europa, een Grote Columbia Blauw getekende haan, waar hij enorm trots op is.

De kippen komen altijd naar de mensen toe als je de schuur in komt. En dan is het de vraag of ze de mensen kennen of dat ze op het voer afkomen wat ze twee keer per dag krijgen. Berenpas voert foktoomvoer met wat maïs en graan er door, en de kippen krijgen ook af en toe restjes groente die van de warme maaltijd over blijven. Worteltjes vinden ze lekker, maar voor boerenkool halen ze de neus op.

Hij gaat gedurende de wintermaanden met zijn kippen naar tentoonstellingen. Als het lukt en hij heeft mooie kippen kunnen selecteren die hij goed genoeg vindt om mee te nemen, gaan er ongeveer zes tot acht kippen mee. Want hij neemt in principe één haan en een hen van iedere kleurslag mee. De voorbereidingen om naar een tentoonstelling te gaan beginnen al dagen voor die datum. De kip wordt met zeep gewassen, wordt daarna gedurende een halve dag in een doek gewikkeld (want hij mag niet te snel drogen, omdat dan de veren kunnen gaan krullen). Daarna wordt de kip geföhnd. De avond voor de tentoonstelling worden de kammetjes en snavel en poten van de kip opgepoetst met

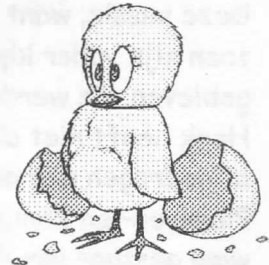
slaolie. Als dit voor de eerste keer bij een kip gebeurt, is dat onwennig voor het beest, maar na een paar keer poetsen zijn ze er aan gewend. Het zal daar in de schuur dan wel een beetje op een schoonheidssalon lijken.....

De kippen worden in verzendkisten gedaan en gaan met een gezamenlijk vervoer naar de plaats van de tentoonstelling. Voordat een kip de tentoonstellingsruimte in komt, wordt het dier door een veearts nagekeken. Als er geen entbewijs bij is, of de kip is niet gezond, dan moet hij in quarantaine of weer mee terug naar huis. Er wordt geen enkel risico genomen. Daarna doen de keurmeesters hun werk. Er wordt gekeken naar het type, het model, de kopversierselen, de kleur en onderkleur, de staartopbouw, hoe de veerplant is, welke kleur de poten hebben en of er geen kleine veertjes op de poten zitten. Even later wordt het rapport opgemaakt. Daarin staat: U= uitmuntend of O=onvoldoende of F=fraai, enzovoorts. Als de tentoonstelling in de Kapel is, wordt alles donderdags opgebouwd, vrijdags is dan de keuring, daarna wordt aan de hand van het keuringsrapport snel de catalogus samengesteld die op vrijdagavond bij de opening klaar moet zijn. De zaterdag en zondag zijn dan voor de bezoekers en diezelfde avond wordt alles weer afgebroken en opgeruimd en schoongemaakt.

Na het tentoonstellingsseizoen worden de tomen samengesteld.

Drie of vier hennen bij één haan. Van de ongeveer honderd eieren die er in de broedmachine gaan, wordt maar de helft uitgebreed.

De eieren staan eerst ongeveer tien dagen in de kamer, daarna gaan ze gedurende 21 dagen in de broedmachine. En die staat ook in de huiskamer, onder de televisie. Een constante omgevingstemperatuur is erg goed. In de broedmachine is de temperatuur 99°Fahrenheit (ongeveer 37.8° Celsius). Na tien dagen kun je zien of een ei bevrucht is.

Over het algemeen worden er evenveel hennetjes als haantjes geboren. Daarna wordt er gekeken of een kip weer gebruikt kan worden voor de fokkerij of dat hij geslacht wordt of weg gaat. Bij de familie Berenpas wordt regelmatig kip gegeten.

Gemiddeld wordt er ongeveer 1 à 1½ uur per dag aan de kippenfokkerij besteed.

In huize Berenpas staat in de gang een kast met ongeveer 150 stenen kippetjes. Gekocht, gekregen. In allerlei soorten, maten en vormen. Ik vroeg natuurlijk direct wie dat schoon moet houden!!! Maar ze staan achter het glas, dat scheelt. In de huiskamer staan enorm veel bekertjes, medailles, oorkondes en borden met teksten er op. Niet al deze onderscheidingen zijn verkregen door de kippenfokkerij, Henk is ook een toerfietser en bovendien lid van de schietvereniging.

Gea van Dommelen.

Berichten van de Kapelcommissie

Het verhuren van de Kapel.

Het verhuren van de Kapel is een arbeidsintensieve bezigheid en levert een mooie bijdrage aan de kas. Maar het brengt ook extra kosten met zich mee, zoals meer onderhoud en stookkosten. Het schoonmaken vergt meer aandacht. Daarom heeft de commissie besloten het verhuren op een lager pitje te zetten.

Alleen Wildenborchers kunnen voortaan nog terecht in de Kapel. Evenementen van buiten en organisaties die al jaren gebruik maken van het gebouw gaan gewoon door. Denk hierbij bijvoorbeeld aan de pluimveetentoonstelling.

Voor vragen kunt u terecht bij de commissie.

Nieuwe activiteiten.

De kapelcommissie organiseert allerlei evenementen. Denk aan de fietstocht, de nieuwjaarsreceptie, de midwinterwandeling en de Staringavonden. Dit jaar zijn we in de gelukkige omstandigheid dat Ben Godtschalk een mooie avond zal verzorgen.

Nu zijn we op zoek naar iets nieuws. Het liefst in samenwerking met andere Wildenborchers.

Er is wel eens geopperd een ouderwetse spelletjesavond te organiseren. We zullen dergelijke initiatieven van harte steunen. Maar als iemand een verhaal wil vertellen over zijn of haar werk of hobbies kan dat natuurlijk ook.

Zijn er geen mooie dia's van vroeger die smeuiig toegelicht kunnen worden?

Dit zijn zomaar mogelijkheden die tijdens ons brainstormen naar boven kwamen.

Wie iets weet kan het ons meedelen.

Kalender

Woensdag 2 maart, Ben Godtschalk vertelt verhalen over het werk op zee. Aanvang 20 uur, zaal open om 19.30 uur. Entree: drie euro per persoon.

Zondag 1 mei, fietstocht langs mooie plekjes in de omgeving. Afstand circa dertig kilometer. Starten tussen 13 en 14 uur bij de Kapel. Kosten: vier euro per persoon. Onderweg is er koffie met krentenbrood.

Donderdag 28 juli en donderdag 4 augustus: Staringavonden. Aanvang 19.30 uur in de Kapel.

Zondag 11 december: midwinterwandeling.

Kapel Wildenborch - Overzicht 2004

INKOMSTEN	2003	2004	UITGAVEN	2003	2004
Saldi per 1 januari 2004	€ 126.478,14	130.839,90	PTT	€ 218,15	€ 247,10
Ontvangen huren	€ 5.307,00	3.912,00	Gas-electra	€ 2.039,12	€ 1.236,94
Speciale evenementen	€ 2.640,89	4.212,38	Waterleiding	€ 164,23	€ 345,78
Rente Bank	€ 3.238,22	2.989,89	Inkopen	€ 1.021,68	€ 1.127,30
Diversen		15,00	Inventaris	€ 399,50	€ 2.703,59
			Onderhoud	€ 1.592,17	€ 2.149,31
			Verzekeringspremie	€ 107,61	€ 107,00
			Kamer van Koophandel	€ 24,93	€ 24,93
			Dusseldorp afvalverwerking	€ 541,35	€ 539,75
			Vergoeding Wezinkhof	€ 250,00	€ 250,00
			Waterschapslasten	€ 18,86	€ 23,78
			Rioolrecht	€ 204,00	€ 102,00
			Diversen	€ 242,75	€ 387,03
			Wildenborcher		€ 286,58
			Saldi per 31 december 2004		€ 132.438,08
	€ 137.664,25	€ <u>141.969,17</u>		€ 137.664,25	€ <u>141.969,17</u>